

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

*Pr. 114/31.03.22
CM*

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-2260 din 15.04.2022

La nr. 114 din 31.03.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218/2018.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	930	
"19"	04	2022
Ora		

1. The first part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

2. The second part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/7882 din 14.04.2022

la proiectul de lege pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218/2018 - (art.115, 126, 127, 129 ș.a.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate. Totuși, nu a fost respectată norma prevăzută la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008, care prevede publicarea anunțului cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie.

Prin urmare, deși rigorile de transparență decizională au fost respectate fragmentar, părțile interesate au avut acces la proiect și materialele aferente acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă nu este direct menționat scopul proiectului, însă analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea articolelor nr.115, 126, 127, 129, 136, 137, 140, 141 din Codul contravențional al RM nr.218/2008, în vederea înăsprirea sancțiunilor pecuniare pentru prevenirea realizării acțiunilor de distrugere și degradare a mediului înconjurător. Astfel, se constată că cuantumul amenzilor urmează a fi majorat de 2 sau 4 ori, comparativ cu cuantumul actual stabilit.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesul statului, în vederea protejării mediului înconjurător și prevenirii, prin sancțiuni pecuniare contravenționale majorate, a acțiunilor ilicite ce pot dăuna florei, faunei și sănătății cetățenilor Republicii Moldova. Prin urmare, considerăm că proiectul este elaborat în conformitate cu interesul public general.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt enunțat și de către autor în nota informativă.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017. Cu toate acestea, se atenționează necesitatea revizuirii textului, în speță la pct.3 din proiect, în vederea excluderii numerotării aliniatelor (pct.4, 5) și păstrării consecutivității numerotării diviziunilor articolului unic.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează, indirect, activitatea organelor de constatare a contravențiilor supuse modificării, în vederea aplicării sancțiunilor pecuniare majorate.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

Articol unic, pct.1.

Articolul unic. - Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008 [...], se modifică după cum urmează: 1. Alineatul (3) al articolului 115 va avea următorul conținut: "(3) Arderea în câmp deschis a resturilor vegetale de orice proveniență se sancționează cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei fizice și cu amendă de la 480 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice."

Obiecții:

Potrivit proiectului se propune majorarea sancțiunii pecuniare pentru fapta ilicită prevăzută la art.115 alin. (3) din Codul Contravențional, de la 60 - 90 u.c. la 120 - 180 u.c. pentru persoana fizică și respectiv de la 240 - 300 u.c. la 480 - 600 u.c. pentru persoane juridice.

Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, reglementează principiile de elaborare a proiectelor de decizie, astfel încât se stabilește expres necesitatea de respectare a principiilor oportunității, coerenței, consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice. Astfel, considerăm necesară revizuirea normei, în vederea asigurării integrării organice în actul normativ supus modificării, prin stabilirea graduală a faptelor după gravitate și sancțiunile aplicate.

Recomandări:

Prin urmare, în scopul respectării principiilor coerenței, consecutivității și predictibilității actului normativ, se recomandă revizuirea normei prin modificarea modului de precizare a faptelor ilicite, respectând principiul de gradualitate în raport cu gravitatea faptei și cuantumul sancțiunii pecuniare aplicate.

Factori de risc:

- Altceva

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul de act normativ a fost elaborat în scopul modificării Codului Contravențional nr.218/2008, în vederea majorării amenzilor contravenționale aplicate pentru săvârșirea acțiunilor de distrugere, deterioare a mediului înconjurător.

Rigorile de transparență decizională statuate de Legea nr.239/2008, au fost respectate parțial, autorul a asigurat accesul părților interesate la proiect pentru studiere și expediere a recomandărilor pe marginea acestuia.

Prevederile proiectului sunt conforme interesului public și nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului. Cu toate acestea, în procesul de examinare a normelor proiectului s-a constatat necesitatea de modificare a prevederilor proiectului, în sensul respectării principiilor de elaborare a proiectelor de acte normative statuate de Legea nr.100/2017, asigurând astfel coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea actelor legislative. Astfel, amendamentele propuse spre adopare urmează a fi examinate în contextul integrării organice a proiectului în actul normativ supus modificării, ținând cont de stabilirea graduală a faptelor ilicite în funcție de gravitatea acțiunii și cuantumul sancțiunii pecuniare aplicate.

Suplimentar, notificăm necesitate de redactare a textului proiectului, în speță la pct.3 din proiect, în vederea excluderii numerotării aliniatelor (pct.4, 5) și păstrării consecutivității numerotării diviziunilor articolului unic.

Prin urmare, se recomandă revizuirea proiectului de act normativ, prin prisma argumentelor și recomandărilor enunțate în prezentul raport de expertiză.

14.04.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Daniela Carbuni , Inspector superior

